

Bhuku ra Danieri - Nomboro Zana Nemakumi Manomwe nePfumbamwe

သန်းခေါင်ယံအော်ဟစ်ခေါ်သံနှင့် ရတနာ၏ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အား အခန်းကဏ္ဍ - ဒန်နီယလေကျမ်း၌ နောက်ဆုံးကာလများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း

Jeff Pippenger
2024-04-09

Tava zvino tiri panyika tsvene, maererano nebhuku raDhanieri, nokuti tasvika pandima dzinomiririra Kuchema kwePakati peUsiku kune vane zviuru zana namakumi mana nezvina. Ndimu idziwo dzinoratidza kuiswa chisimbiso kwechiratidzo avo vanosimudzwa. Idzi ndidzo ndima dziri chikamu chebhuku raDhanieri chine chokuita nemazuva okupedzisira chakazarurwa, uye dzinomiririra kutaura kwaDhanieri kweZvakazarurwa zvaJesu Kristu zvinovhurwa kana “nguva yava pedyo,” nguva pfupi gonhi renyasha risati ravharwa mundima yegumi nenhanhatu.

Se ni Romu ni ó fi iran náà múlè, gégé bí a ti şàfihàn ní ešè kèrinlá ti orí kòkànlá, nítorí náà ó şe pàtàkì kí a fara balè wo Romu dáadáa bí a şe ń la àwòn ešè kòkànlá tí tí dé mēēédógún kojá, nítorí níbi tí “iran kò bá sí, àwòn èniyàn a şeǵbé,” àti bí èyin kò bá gba Isaiah orí keje, ešè kejo àti kēsàn-án gbó, “lòòótó a kí yóò fi yín múlè.”

Uriah Smith anotaura murau wechiporofita kanokwana kana mubhuku rake, *Daniel and the Revelation*. Murau iwoyo unotsinhira kuti simba rechiporofita harizivikanwi muchiporofita kusvikira rava “rakabatana” nevanhu vaMwari. Kwekutanga kwaanourukura pamusoro paro, anoriisa maererano nekupinzwa kweBhabhironi muuchapupu hwechiporofita.

“Ni kanuni iliyo wazi ya ufasiri kwamba twaweza kutarajia mataifa kutajwa katika unabii yanapofikia kuhusiana kwa kiwango hicho na watu wa Mungu hivi kwamba kuyataja kunakuwa jambo la lazima ili kumbukumbu za historia takatifu zikamilike.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

Angalau mara nyingine tatu, Smith anaizungumzia sheria hiyo, na katika kila mojawapo ya hizo tatu anaelekeza kwenye “agano” la Wayahudi; lakini katika rejea moja anataja kwamba agano hilo lilitimia mwaka 162 KK, ilhali rejea nyingine mbili zinaafikiana na wanahistoria wa kisasa, wanaotambua kutimia kwa “agano” la Wayahudi na Roma kuwa mwaka 161 KK.

“Hazvidi kuti muverengi ayeuchidzwe kuti hurumende dzenyika hadzipinzwi muuporofita kusvikira dzava neukama, neimwe nzira, navanhu vaMwari. Roma yakava neukama navaJudha, vanhu vaMwari panguva iyoyo, kubudikidza neSungano yakakurumbira yechiJudha, muna 161 BC. 1 Maccabees 8; Antiquities dzaJosephus, bhuku 12, chitsauko 10, chikamu 6; Prideaux, Vhoriyamu II, peji 166. Asi makore manomwe izvi zvisati zvaitika, kureva muna 168 BC, Roma yakanga yakunda Makedhonia, ikaita nyika iyoyo chikamu cheumambo hwayo. Naizvozvo Roma inopinza muuporofita panguva chaiyo iyo, ichibva panyanga yeMakedhonia yakakundwa yembudzi, iri kuenda kunokunda kutsva mune dzimwe nzira. Saka yakazviratidza kumuporofita, kana kuti inogona kutaurwa zvakarurama

muuporofita uhwu, seiri kubuda kubva kune imwe yenyanga dzembudzi.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 175.

Asi Smith anotiwo kuti raiva gore ra162 BC.

“Simba imwe cheteyo yaifanirawo kumira muNyika Tsvene, ichipedza. Roma yakabatana nevanhu vaMwari, vaJudha, nechibvumirano, muna 162 BC, kubva panguva iyoyo ichibata nzvimbo yakakosha mukarenda yechiporofita. Zvisinei, haina kuwana ushe pamusoro peJudhiya nokukunda chaiko kusvikira muna 63 BC; uye zvakazoitika nenzira inotevera.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259.

Wahoraho kandi ubwa gatatu agarutse kuri icyo gikorwa, yongeye kuvuga ko ari mu mwaka wa 161 Mbere ya Kristo.

“သကကရာဇ်နစ်ဆယ်ပတ်၏ အဆုံးတိုင်အောင် အင်ပါယာ၏ လောကီဆိုင်ရာ အဖွဲ့အပျက်များအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ကို ဆင်းသက်ခေါ်ဆောင်လာပြီးနောက်၊ ပရောဖက်သည် အခန်းငယ် ၂၃ တွင်၊ ရောမတို့သည် ခရစ်မပွင့်မီ ၁၆၁ ခုနှစ်၌ ယုဒလူမျိုးတို့၏ မဟာမိတ်စာချုပ်အားဖြင့် ဘုရားသခင်၏လူမျိုးနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်လာခဲ့သော အချိန်သို့ ကျွန်ုပ်တို့ကို ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ထိုအချက်မှစ၍ နောက်ဆုံးတွင် အသင်းတော်၏ အောင်ပွဲခံခြင်းနှင့် ဘုရားသခင်၏ ထာဝရနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ခြင်းသို့ တိုက်ရိုက်သော အဖွဲ့အပျက်အစဉ်တစ်လျှောက် ကျွန်ုပ်တို့ကို ဆက်လက်ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ယုဒလူမျိုးတို့သည် ဆီးရီးယားဘုရင်များ၏ ပြင်းထန်စွာ ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းခြင်းကို ခံနေရသဖြင့်၊ ရောမတို့၏ အကူအညီကို တောင်းခံရန်နှင့် ‘သူတို့နှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်းဆိုင်ရာ စာချုပ်တစ်ရပ်၌ မိမိတို့ကိုယ်ကို ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်ရန်’ ရောမမျိုးသို့ သံတမန်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို စလွှတ်ခဲ့ကြသည်။ ၁ မကကာဘီ ၈; Prideaux, II, 234; Josephus’s Antiquities, book 12, chapter 10, section 6. ရောမတို့သည် ယုဒလူမျိုးတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို နားထောင်၍ အောက်ပါစကားလုံးများဖြင့် ရေးသားထားသော အမိန့်တစ်ရပ်ကို ခွင့်ပြုထုတ်ပြန်ပေးခဲ့ကြသည်—”

“Chisungo chedare pamusoro pechibvumirano chokubatsirana noushamwari norudzi rwavaJudha. Hazvibvumidzwi kuna ani naani ari pasi pavaRoma kuti arwe norudzi rwavaJudha, kana kubatsira avo vanozviita, kungava nokuvatuma zviyo, kana zvikope, kana mari; uye kana vaJudha vakarwiswa, vaRoma vachavabatsira napavanogona napo; uyezve, kana vaRoma vakarwiswa, vaJudha vachavabatsira. Uye kana vaJudha vachida kuwedzera pane, kana kubvisa pane, chibvumirano ichi chokubatsirana, izvozvo zvichaitwa nokubvumirana pamwe chete kwavaRoma. Uye kuwedzera kupi nokupi kuchaitwa nenzira iyi, kuchava nesimba.’ ‘Chirevo ichi,’ anodaro Josephus, ‘chakanyorwa naEupolemus, mwanakomana waJohane, uye naJason, mwanakomana waErezari, panguva iyo Judhasi aiva muprista mukuru worudzi, uye Simoni, munun’una wake, aiva mukuru wehondo. Uye ichi ndicho chakanga chiri chibvumirano chokutanga chakaitwa navaRoma navaJudha, uye chakafambiswa nenzira iyi.’” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271.

Sina mzigo wa kueleza kwa nini Smith alinukuu 162 KK, isipokuwa dhana yangu kwamba hilo lilikuwa kosa la uchapaji. Hoja yangu iko katika kurejelea mkazo anaoweka juu ya kile anachokitambua kuwa “kanuni iliyo dhahiri ya ufasiri kwamba twaweza kutarajia mataifa kutajwa katika unabii yanapofikia kuhusianishwa kwa kiasi hicho na watu wa Mungu hata kutajwa kwao kunapokuwa lazima ili kufanya kumbukumbu za historia takatifu kuwa kamili.” Smith anapoitilia

mkazo kanuni hiyo, anatambua kwamba Rumi iliunganishwa na watu wa Mungu katika “agano” la aya ya ishirini na tatu katika 161 KK, lakini Smith anatambua kwamba Rumi ilitambulishwa mara ya kwanza katika simulizi la unabii katika 200 KK, miaka thelathini na tisa kabla ya 161 KK.

“Zvino simba idzva rava kupinzwa,—‘vapambi vavanhu vako;’ muchokwadi, anodaro Bishop Newton, ‘vaparadzi vavanhu vako.’ Kure kwazvo kumahombekombe eTiberi, ushe hwakanga huchizvisimbisa nezvirongwa zvokuda kukudzwa uye nehurongwa hwakasviba. Pakutanga huri huduku uye husina simba, hwakakura nokukurumidza kunoshamisa musimba nomukukutu, huchitambanudzira ruoko rwahwo nokungwarira kuno nokoko kuti hwedze ugamba hwahwo, uye kuedza kusimba kworuoko rwahwo rwokurwa, kusvikira, hwoziva simba rahwo, hwakasimudza musoro wahwo noushingi pakati pendudzi dzenyika, ndokubata nechisimba chisingakundiki chidzoreso chezvinhu zvadzo. Kubva ipapo zita reRoma rinomira papeji renhoroono, rakatarirwa kwemazera mazhinji kudzora nyaya dzenyika, uye kuita pesvedzero huru pakati pendudzi kusvikira pakuguma kwenguva.

“Roma yakataura; uye Siria neMakedhonia nokukurumidza vakawana shanduko ichiuya pamusoro pechimiro chehope dzavo. VaRoma vakapindira vachimirira mambo muduku weIjipiti, vakatsunga kuti aifanira kudzivirirwa kubva pakuparadzwa kwakanga kwarongwa naAntiochus naFiripi. Izvi zvakaitika muna 200 BC, uye kwaiva kumwe kwakupindira kwekutanga kwakakosha kwevaRoma munyaya dzeSiria neIjipiti.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 256.

Roma yakatanga kupinzwa murondedzero yechiporofita mugore ra200 BC, uye kupinzwa ikoko mundima 14 ndiko kunonyanya kukosha pakati pezvose zvinotaurwa pamusoro peRoma muna Danieri, nokuti ndiyo chaiyo ndima inotsanangura Roma sechiratidzo chinomisa chiono. Chikonzero nei Smith aigona kusimbisa mutemo wakadaro wechiporofita, obva atsaura 161 BC, asi panguva imwe chetewo achizivisa gore ra200 BC senzvimbo iyo simba reRoma “rakatangwa kupinzwa,” harisi dambudziko randinoshuva kugadziriswa. Kana ndine mubvunzo unoda kugadziriswa, ungava wokuti mutemo, sezvaunotsanangurwa naSmith, unoshanda here kana kuti kwete. Kana uchishanda, ipapo ndingapikisa kuti ndima 14 inofanira kunge ine kubatana nemaJudha kwakaitika sungano ya161 BC isati yavapo.

Ndzi twisisa leswaku matimu ya tindzimana ta khume-nharhu ku ya eka khume-ntlhanu ma kombisa nkarhi wa matimu emasikwini ya makumu laha Rhoma ya vupapa yi ngenaka hi yoxe ematimwini ya vuprofeta, naswona yi endla tano yi ri eku fambisaneni na United States, loyi a nga vanhu va Xikwembu ematimwini wolawo. Hikuva Yesu minkarhi hinkwayo u kombisa makumu hi masungulo, lembe ra 200 BC, loko Rhoma ya vugandzeri yi nghena ematimwini, ri fanele ku va ni ku hlangana na vanhu va Xikwembu ematimwini wolawo. Hikokwalaho, ndza pfumela nawu wa Smith, hambileswi yena a nga kumangiki ku hlangana loku kongomeke exikarhi ka Rhoma ni Vayuda hi lembe ra 200 BC.

Mavesi yegumi neremiviri anoratidza kukunda nemhedzisiro yeHondo yeRaphia, yakaitika muna 217 BC, pakati peHumambo hweSeleucid, hwaitungamirirwa naAntiochus III Magnus, kana kuti “Mukuru”, neUmambo hwePtolemaic hweIjipiti, hwaitungamirirwa naMambo Ptolemy IV Philopator. Hondo iyi yakaitika panguva yekurwira kutonga pamusoro peCoele-Syria (Syria

yekumaodzanyemba) nePalestina yekumaodzanyemba, nyika dzaipikisanirwa pakati peumambo hwePtolemaic nehweSeleucid. Kukunda kwaPtolemy IV Philopator paRaphia kwakaita kuti arambe aine kutonga pamusoro peCoele-Syria nePalestina yekumaodzanyemba kwenguva yakati.

Hondo yePañium, yakaitika makore gumi nemanomwe gare gare muna 200 BC, iyo inozivikanwawo seHondo yeGomo rePanium kana Hondo yePaneas, yaiva pakati peHumambo hweSeleucid, hwaitungamirirwa naMambo Antiochus III, neHumambo hwePtolemaic hweIjipiti, hwaitungamirirwa naMambo Ptolemy V.

Pavakapfuura makore makumi matatu nerimwe, muna 167 BC, Kumukira kweMaccabean, kwaiva kupandukira kwevaJudha vachirwisa kuedza kweUmambo hweSeleucid kudzvinyirira miitiro yechitendero chechiJudha nokumanikidza tsika yechiHellenistic, kwakatanga mutaundi reModein, taundi duku raiva munharaunda yeJudhea, munzvimbo yava kunzi Israeri yemazuva ano.

Chiitiko chiri kutaurwa pano chaibata mutongi wechiGiriki weimba yeSeleucid aiva nemukurumbira wakaipa, Antiochus IV Epiphanes, uyo akanga amanikidza mararamiro akaomarara echiHellenistiki pamusoro pavanhu vechiJudha, kusanganisira kurambidzwa kwetsika dzechitendero chechiJudha pamwe nekusvibiswa kweTembere muJerusarema. Mukuedza kusimbisa zvirevo zvake, Antiochus akatuma vamiririri kumataundi nemumisha yakasiyana-siyana kuti vamanikidze vagari vechiJudha kutevedzera mirayiro yake.

Ku Modein, umwe mu bategetsi b'Abaselewukidi yahageze aje gushyira mu bikorwa itegeko ry'umwami, ategeka Abayahudi bahatuye kwifatanya n'imihango ya gipagani no gutura ibitambo ku mana z'Abagiriki. Umutambyi w'Umuyahudi wari ugeze mu zabukuru witwaga Matatiyasi yanze kumvira iryo tegeko, maze yica Umuyahudi wari uteye intambwe ajya gutanga icyo gitambo, kimwe n'uwo mutegetsi w'Umuselewukidi. Icyo gikorwa cyo kwigomeka cyakozwe na Matatiyasi n'umuryango we ni cyo cyaranze itangiriro ry'Imyivumbagatanyo y'Abamakabeyi yo kurwanya ubutegetsi bw'Abaselewukidi.

Matatiya na vanakomana vake vashanu, kusanganisira Judhasi Makabhii, vakatizira kumakomo vakatanga hondo yemagandanga yokurwisa mauto eSeleucid. Kumukira uku kwakazokura musimba nomukurumbira, zvichitungamirira kunhevedzano yokukunda muhondo pamusoro pavaSeleucid.

Zviitiko zvakaitika paModein muna 167 BC zvaiva nguva yakakosha zvikuru munhoroondo yevaJudha, zvichiratidza kutanga kweKumukira kweMaccabean pamwe chete nekurwira rusununguko rwechitendero nokuzvitonga vachipikisa ushe hwevatorwa. Kutsaurwazve kwetemberi yechipiri muJerusarema, kunoratidza chiitiko chenhoroondo chinopembererwa panguva yeHanukkah, kwakaitika muna 164 BC, makore matatu chisati chaitika "sungano" yendima yechi makumi maviri nenhatu.

Mushure mokutorazve Jerusarema neTemberu, vaMakabhii vakachenesa Temberu kubva pakusvibiswa kwechihedheni ndokuidzorera kushandisirwa kwayo kwechokwadi kwechitendero. Maererano netsika, vakawana chirongo chimwe chete chemafuta akatsaurwa, chaikwana kubatidza menorah kwezuva rimwe chete bedzi. Zvisinei, hapana uchapupu hwenhoroondo hwepanguva

iyoyo huripo pamusoro pechiitiko ichocho, uye kwakazosvika muzana remakore rechitanhatu ndipo pakatanga kuwanikwa ngano yechiJudha iyi mumabhuku. Sister White anofananidza kereke yechiJudha yakatsauka nekereke yeKaturike, achinyanya kusimbisa kuti machechi ose ari maviri anovakira chitendero patsika netsika dzevanhu. Sezvakangoitawo zvishamiso zvakawanda zvakasiyana-siyana zvakagadzirwa mukati menhorondo yeChechi yepapa, ngano yokuti mafuta ezuva rimwe chete akagara kwemazuva masere haina chapupu chenhoroondo.

Ndima ya khumi ya Danieli chaputala 11 imazindikiritsa nkhondo yoyamba mwa nkhondo zitatu za ndima ya makumi anayi, zimene ndinazindikiritsa kale monga nkhondo zitatu za “cold war,” komanso monga nkhondo zitatu zoyendetsedwa mwa nthumwi. Mlongo wina anafunsa za momwe ndafotokozera Nkhondo ya ku Ukraine, imene ndi yachiwiri mwa nkhondo zitatu, kuti ndi ya “cold war,” pakuti monga momwe anasonyezera moyenera, pakhala pali imfa ndi chiwonongeko chochuluka. Zimene ndakhala ndikufotokoza m’nkhani zam’mbuyomu monga nkhondo zitatu za “cold war,” zinanathauzidwa m’mawu amenewo kuti zisonyeze kusiyana pakati pa nkhondo zitatu ndi Nkhondo Zitatu Zapadziko Lonse zimene zimachitika m’mbiri ya chirombo cha padziko lapansi cha Chivumbulutsa 13. Nkhondo zitatu ndi nkhondo zoyendetsedwa mwa nthumwi, ndipo zafotokozedwanso motero.

Kubvira zvino zvichienda mberi muzvinyorwa izvi, ndinoda kudoma hondo idzodzo nhatu se “hondo nhatu dzeveshi makumi mana” kana kuti hondo dzevamiriri, kuitira kubvisa kusawirirana kunomuka pakudoma hondo inopisa sehondo inotonhora. Maererano netsananguro yangu, hondo nhatu dzeveshi makumi mana hadzisanganisirira hondo ya 1798, kunyange iri chikamu cheveshi makumi mana, asi dzinongoreva hondo nhatu dzinobva panguva yekuguma muna 1989 kusvika kumutemo weSvondo weveshi makumi mana neimwe. Hondo nhatu idzi dzinonyatsokodzera kudomwa sehondo dzevamiriri, dzinoitwa mukati memamiriro ehondo iri pakati pamambo wekuchamhembe namambo wekumaodzanyemba, izvo munhorondo yevhesi makumi mana zvinomirira kurwa kuri pakati peKaturike (mambo wekuchamhembe) neCommunism (mambo wekumaodzanyemba).

पहिली ती तीन युद्धहरूमध्ये पहिलोले सन् १९८९ मा क्याथोलिकवादले साम्यवादमाथि प्राप्ति गरेको वजियलाई चिनाउँछ, जब पोपतन्त्रले आफ्नो प्रतिनिधि सेनासति, जो संयुक्त राज्य अमेरिकाद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको थियो, मलिन सन् १९८९ मा सोभियत सङ्घलाई हटायो, यद्यपि रूस, अर्थात् शरि (वा “कलिला”), भने उभएको नै रह्यो। वर्तमान युद्ध फेरि एकपटक क्याथोलिकवाद र साम्यवादबीचको युद्ध हो, जसमा पोपतन्त्रले रूसविरुद्ध आफ्नो प्रतिनिधिका रूपमा युद्धेनी सरकारलाई प्रयोग गरिरहेको छ, र यससँगै पोपतन्त्रको अघिल्लो प्रतिनिधि शक्ति संयुक्त राज्य अमेरिका तथा समग्र वैश्वीकरणवादी पाश्चात्य संसारको समर्थन पनि रहेको छ। उक्त युद्ध पदहरू एघार र बाह्रमा प्रतिनिधित्व गरिएको छ, र यसले साम्यवाद (रूस) क्याथोलिकवादमाथि वजियी हुनेछ भन्ने कुरा चिनाउँछ।

Yechitatu pa nkhondo zitatu za m’malozo chikuyimiridwa mu vesi la khumi ndi chisanu, monga Nkhondo ya ku Panium. Nkhondoyo inali pakati pa ufumu wa Aputolemayo (mfumu ya kumwera) ndi ufumu wa Aseleukasi (mfumu ya kumpoto). Mu nkhondoyo, gulu la nkhondo la m’malo la Chikatolika lilinso kachiwiri United States.

Mu hondo yokutanga ya 1989, uto raitumwa semumiriri nenyanga yechi Republican ye United States rakashandiswa napapa kuputsa chimiro chezve matongerwo enyika che Soviet Union, richisiya musoro waro (Russia) wakamira. Mu hondo yechipiri, inova ndiyo hondo ye Ukraine, uto revamiriri re Nazi rinokundwa ne Russia. Mu hondo yechitatu, United States, iro uto remumiriri rapapa, rinokundazve mambo wekumaodzanyemba.

Hondo nhatu idzi dzinotakura chisimbiso che “Chokwadi”, uye hondo yokutanga neyekupedzisira dzinoitwa neuto rinomiririra, rinokunda, re United States. Muhondo yokutanga musoro wamambo wokumaodzanyemba wakasiyiwa usina kukuvadzwa, uye muhondo yechitatu uto rinomiririra re United States rinova musoro wamambo wokumaodzanyemba. Uto rechipiri rinomiririra raivawo uto rinomiririra rapapa mu Hondo Yenyika Yechipiri. Muzviitiko zvose zviri zviriviri uto rinomiririra re Nazism rakakundwa uye richakundwa. Upapa hunokunda zvizere vavengi vahwo vose pamberi pendima yegumi nenhanhatu, apo mubatanidzwa wakapetwa katatu unozadzikiswa.

“Ptolemy [Putin] akashaiwa neungwaru hwokushandisa zvakana kukunda kwake. Dai akatevera kubudirira kwake, angangodaro akava ishe weumambo hwose hwa Antiochus; asi achigutsikana nokungoita bedzi kutyisidzira kushoma nezvinyevero zvisoma, akaita rugare kuti agone kuzvipira kumafaro asina kuvhiringidzwa uye asina kudzororwa ezvishuwo zvake zvehupenyu hwehutsinye. Naizvozvo, kunyange akanga akunda vavengi vake, iye akakundwa nezvivi zvake, uye, achikanganwa zita guru raakanga angadai akasimbisa, akapedza nguva yake ari pamitambo yokudya nokunwa uye muhupombwe.

“Mwoyo wake wakasimudzwa nokubudirira kwake, asi akanga ari kure nokusimbiswa nako; nokuti mashandisirwo asina kukudzwa akaita kubudirira ikoko akaita kuti vanhu vake pachavo vamumukire.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Chapupu chechipiri chokuti kukunda kwa Putin kunoratidza kuguma kwake, chinowanikwa kuna Uzia mambo weumambo hwekumaodzanyemba hwa Judha, uyo moyo wake wakasimudzawo nekukunda kwake muhondo, uye shure kwaizvozvo, sezvakaitikawo kuna Ptolemy, akatsvaka kuita basa revaprista munzvimbo tsvene, akazobatwa nemaperembudzi uye akabva angobviswa pakutonga. Kukunda kwa Putin muhondo ye Ukraine kunoratidza kutanga kwekuguma kwake samambo wekumaodzanyemba (mambo wekusatenda kuna Mwari). Kuguma kwake kwakaridzwa nemufananidzo pakutanga kwamambo wekumaodzanyemba wechiprofito wendima makumi mana (France), uyo wakaridzwa chimurenga chakabvisa hutungamiri, sezvakaitika kuna Ptolemy. Kuguma kwa Putin kwakamirirwawo nekuguma kwe Soviet Union, apo mutungamiri wayo (Gorbachev) akaparadza Soviet Union, uye pakarepo akatora basa ne United Nations, chiratidzo chekupedzisira chemazuva chepasi rose chekusatenda kuna Mwari, mambo wekumaodzanyemba. Mushure mekukunda kwa Putin mu Ukraine, anomirirwawo na Napoleon pa Waterloo, nokutapwa kwakatevera; uye zvakare, namambo Uzia, ane maperembudzi ake, nokutapwa kwakatevera, pamwe chete nokuguma kwa Ptolemy kwekudhakwa uye kuguma kwe Soviet Union muna 1989.

Impi ya Panium yenzeka ngowe-200 BC, futhi ngawo lowo nyaka kanye i Roma yangenelela obala emlandweni. Ukungena kwabo endabeni yesiprofetho kwandulela ukunqotshwa kwe Jerusalem okumelelwe evesini leshumi nesithupha, futhi okwafezeka ngowe-63 BC, ngesikhathi imemezela

ukuthi ingumvikeli wenkosi eyingane eGibhithe. Empini yesithathu yevesi lamashumi amane, ebandakanya amakhosi asenyakatho naseningizimu, upapa uyophinde angene emlandweni, ezenza umvikeli weRussia. Ngaso lesi sikhathi uSeleucus, esifanekisweni, wanqoba uPtolemy empini yasePanium, ngaleyo ndlela ekhomba ukuthi i-United States, ibutho elimele upapa ezimpini zokuqala nezokugcina zevesi lamashumi amane, liyanqoba “iGibhithe” (inkosi yaseningizimu).

Mu gore ra 200 BC, mu buryo bw’ikigereranyo tubona ubupapa, ubwo maraya wa Tiro atangira kuririmba indirimbo ze z’ubusambanyi mbere y’ubumwe bw’incuro eshatu buzabaho ku itegeko ryo ku Cyumweru ryo mu murongo wa cumi na gatandatu. Muri icyo gihe kandi Leta Zunze Ubumwe z’Amerika zanesha Umuryango w’Abibumbye, bityo zigakomerasha umwanya wazo nk’umwami mukuru w’abami icumi. Imbaraga zose z’ubumwe bw’incuro eshatu zisohozwa ku itegeko ryo ku Cyumweru, ziba zaramaze gukemurwa mbere y’umurongo wa cumi na gatandatu.

Muundo wa kisiasa wa nguvu ya joka, kama unavyowakilishwa na Umoja wa Mataifa, unakubaliana, katika aya ya kumi na sita, kuipa mnyama muundo wake wa kisiasa; lakini kabla ya kufanya hivyo, upapa huishinda dini ya joka. Upagani sharti uondolewe tena. Uprotestanti uliondolewa katika miaka ya Reagan, katika pambano la kwanza la aya ya arobaini, na katika wakati wa rais wa mwisho wa Chama cha Republican dini ya joka pia itawekwa chini ya utawala wa dini ya Ukatoliki, kama ilivyokuwa katika mwaka wa 508. Mchakato wa kuondoa upinzani wowote wa kidini dhidi ya upapa kuwekwa juu ya kiti cha enzi ulianza katika miaka ya Reagan, na unaishia katika miaka ya Trump. Upinzani wa Uprotestanti ulioasi dhidi ya Ukatoliki uliondolewa katika pambano la kwanza la aya ya arobaini, na upinzani wa uwasiliani-roho utaondolewa katika pambano la mwisho la aya ya arobaini.

Mukati mekuwirirana kumwe chete kwakaoma kwezviitiko zvanhu, chiPurotesitendi chakatsauka chinofanira kuzvisimbisa sechiremera chezvechitendero nezvematongerwo enyika pamusoro pemadzimambo gumi aZvakazarurwa chitsauko chegumi nenomwe. Saka, Hondo yePanium iri kuratidza nguva iyo United States inokunda United Nations, nguva pfupi mutemo weSvondo wendima yegumi nenhanhatu usati wavapo.

Ndzi nawu lowu tiyisiweke wa vuprofeta leswaku dragoni, xivandzana ni muprofeta wa mavunwa, ha un’we ni un’we wa swona, swi ni swihlawulekisi swa swona swa nkoka swa vuprofeta. Xin’wana xa swihlawulekisi sweswo swa vuprofeta hi leswaku xivandzana (Vukhatoliki) minkarhi hinkwayo, hi ku ya hi vuprofeta, xi kumeka emutini wa Rhoma. Muprofeta wa Mavunwa minkarhi hinkwayo, hi ku ya hi vuprofeta, u kumeka eUnited States. Kambe mayelana ni dragoni, xihlawulekisi xa laha dragoni yi kumekaka kona hi ku ya hi vuprofeta hi leswaku minkarhi hinkwayo ya famba. Dragoni yi sungule etilweni, kutani yi ta eNtangeni wa Edeni, naswona eku heteleleni dragoni yi kumeka eEgipta.

Taura, ugoti, Zvanzi naIshe Jehovha: Tarira, ndinokurwisa, iwe Faro mambo weJipiti, shato huru inovata pakati penzizi dzayo, yakati, Rwizi rwangu nderwangu ndimene, uye ndakaruitira ini pachangu. Ezekieri 29:3.

Ummandla wesiprofetho wodrako uyashintsha. Ngesikhathi sikaJohane, isihlalo sodrako, esimele isihlalo sakhe sobukhosi, sasaziwa njengesePergamo.

Uye engeloseng wecawa lasePergamo loba, Uthi onenkemba ebukhali, esika nhlangothi zombili; Ngiyayazi imisebenzi yakho, nokuthi uhlala kuphi, lapho okhona isihlalo sikaSathane; njalo ubambelele ngokuqinileyo ebizweni lami, awuphikanga ukholo lwami, langalezonsuku lapho u-Antipase wayengufakazi wami othembekileyo, owabulawayo phakathi kwenu, lapho kuhlala khona uSathane. ISambulo 2:12, 13.

Tsika yeRoma yechipegani yaiva yokudzosera kuguta reRoma vamwari vose vechipegani vavaibatanidzwa navo, uye kuvamiririra muTemberi yePantheon. Ndokusaka Danieri achinyora kuti “nzvimbo yetsvene yake yakakandwa pasi.” Nzvimbo yetsvene yeRoma yechipegani yaiva guta reRoma, iro rakakandwa pasi naConstantine mugore ra330, asi nzvimbo tsvene yaiva “mu” Roma yaiva Temberi yePantheon, Pan-Theon zvichireva kuti, “temberi yavamwari vose.” VaRoma vakatamisa nzvimbo yechigaro chaSatani kuTemberi yePantheon kubva kuPergamo. Sista White anotizivisa kuti Roma yechipegani ndiyo dhiragoni.

“Nokudaro nepo dhiragoni, pakutanga, richimirira Satani, mune imwe pfungwa yechipiri, chiratidzo cheRoma yechihedheni.” The Great Controversy, 439.

Roma yechihedheni rakaganhurirwa kuva marudzi gumi, uye France rakava mambo wekumaodzanyemba parakaunza kusatenda kuna Mwari kweEgipita munguva yeFrench Revolution. Pakazosvika 1917, dhiragoni yakanga yatama kubva kuFrance kuenda kuRussia. Ndimba yegumi inomirira 1989, uye ndimba dzegumi neimwe negumi nembiri dzinomirira hondo dze“muganhu” (Raphia neUkraine), uye hondo yePanium inomirira danho rechitatu rinopedziswa neupapa parinenge richisimbisa mubatanidzwa wemativi matatu mundimba yegumi nenhanhatu. Izvi zvinomirira nhoroondo yakavanzika yendima makumi mana.

நாம் இந்த ஆய்வை அடத்த கட்டரயில் தொடர்ந்த மற்கொள்வோம்.

Jesu paakauya kumiganhu yeKesaria Firipi [Paniumi], akabvunza vadzidzi vake, achiti, Vanhu vanoti ini Mwanakomana womunhu ndini ani? Ivo vakati, Vamwe vanoti muri Johane Mubhabhatidzi; vamwe, Eria; uye vamwe, Jeremia, kana mumwe wavaporofita. Akati kwavari, Asi imi munoti ndini ani? Simoni Petro akapindura akati, Imi muri Kristu, Mwanakomana waMwari mupenyu. Jesu akapindura akati kwaari, Wakaropafadzwa iwe, Simoni Barjona; nokuti nyama neropa hazvina kukuzivisa izvi, asi Baba vangu vari kudenga. Neniwo ndinoti kwauri, Iwe uri Petro, uye pamusoro pedombo iri ndichavaka kereke yangu; uye masuo egehena haangarikundi. Uye ndichakupa makiyi oushe hwokudenga; uye chipi nechipi chauchasunga panyika chichasungwa kudenga; uye chipi nechipi chauchasunungura panyika chichasunungurwa kudenga. Ipapo akaraira vadzidzi vake kuti varege kuudza munhu kuti iye akanga ari Jesu Kristu. Kubva panguva iyo Jesu akatanga kuratidza vadzidzi vake kuti anofanira kuenda kuJerusarema, agotambudzika zvinhu zvizhinji kuvakuru navaprista vakuru navanyori, aurayiwe, uye amutswe nezuva rechitatu. Mateo 16:13–21.